

Скупштина Града Београда, на седници одржаној 16. септембра 2024. године, на основу члана 41а став 4. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18 - др.закон и 71/21) и члана 31. Статута града Београда („Службени лист Града Београда“, бр. 39/08, 6/10, 23/13, „Службени гласник РС“, број 7/16 – одлука УС и „Службени лист Града Београда“, број 60/19), а по претходно прибављеној сагласности Министарства заштите животне средине Републике Србије, донела је

ОДЛУКУ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАШТИЋЕНОГ СТАНИШТА „БЕЛА РЕКА - РИПАЊ“

Члан 1.

Подручје језера Бела река са околином проглашава се заштићеним подручјем као заштићено станиште „Бела река – Рипањ“ и сврстава се у III категорију као заштићено подручје локалног значаја.

Станиште „Бела река – Рипањ“ проглашава се заштићеним подручјем као природно станиште значајно за очување популације инсеката од којих се, према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016), издвајају три строго заштићене дивље врсте тврдокрилаца, и то, јеленак (*Lucanus cervus*), букова стрижибуба (*Morimus funereus*) и Настасов трчуљак (*Carabus ulrichii nastasi*), као и једна строго заштићена врста лептира - велики купусар (*Pieris brassicae*). Јеленак и букова стрижибуба, поред националног, имају и међународни значај, пошто се јеленак налази на Анексу II Директиве о стаништима (Council Directive 92/43/EEC), као и на Анексу III Бернске конвенције, док је букова стрижибуба на Анексима II и IV Директиве о стаништима и на Анексу II Бернске конвенције.

Ово подручје је један од центара популације јеленка, због чега је очување станишта „Бела река – Рипањ“ од великог значаја ради очувања природних услова и погодности локалитета на којима се настањује ова популација.

Члан 2.

Подручје Беле реке се налази у подножју планине Авала, у насељу Рипањ, на територији Градске општине Вождовац. Обухвата вештачко језеро, формирано на истоименој реци, и околно шумско подручје. Насеље Рипањ је са севера окружено Рушњем и Пиносовом, са истока Зуцем и Врчином и аутопутем Београд – Ниш, са југа Малом Иванчом, Раљом, Парцанима и Барајевом, док је са западне стране Рипња граница „Ибарска магистрала“.

Укупна површина заштићеног подручја износи 44 ha 13 a 59 m², од чега се у државној својини налази 34 ha 62 a 52 m² (78%), а у приватној 09 ha 51 a 07 m² (22%).

Опис и графички приказ границе заштићеног подручја саставни је део ове одлуке.

Члан 3.

На заштићеном подручју установљава се режим заштите III степена, као заштићено подручје локалног значаја.

Члан 4.

У режиму заштите III степена могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације

и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

У оквиру установљеног режима заштите из става 1. овог члана спроводи се активна заштита заштићеног подручја и забрањују све радње и активности које угрожавају или мењају његова обележја и својства, односно примарне вредности заштићеног подручја, а нарочито:

- 1) исушивање и засипање корита Беле реке;
- 2) чиста сеча шума, осим у случајевима прописаним законом;
- 3) непланска градња шумских путева са меком подлогом, без одговарајућих евакуационих органа за падавинске воде (риголе и путни пропусти);
- 4) постављање (укуцавање) табли и других обавештења на стаблима;
- 5) ложење ватре, осим на местима која су за то предвиђена;
- 6) спаљивање отпада и образовање депонија отпада;
- 7) брање, ломљење, кидање и ископавање биљних врста у природним састојинама;
- 8) коришћење и уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и предузимање активности којима би се могла угрозити њихова станишта;
- 9) сакупљање заштићених врста изван прописаног периода и коришћење техничких средстава која могу оштетити или уништити примерке заштићених врста, односно њихова станишта;
- 10) изградња малих хидроелектрана, ветроелектрана и електрана на био-гас;
- 11) руковање отровним хемијским материјама и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађење земљишта и воде;
- 12) образовање објеката за управљање отпадом, привремено или трајно одлагање свих врста опасних материја, као и успостављање транспортне руте опасног отпада;
- 13) изградња асфалтних база;
- 14) изградња соларних електрана;
- 15) промена намене шумског земљишта, осим у случајевима прописаним законом;
- 16) изградња викендица, насеља и ширење грађевинског подручја;
- 17) изградња привредних, индустријских и енергетских објеката;
- 18) извођење примењених геолошких истраживања у циљу утврђивања резерви за комерцијалну експлоатацију минералних сировина, подземне воде и геотермалних ресурса;
- 19) експлоатација, припрема и прерада минералних сировина и геотермалних ресурса;
- 20) све радње и активности којима се угрожава фауна риба и ремети њихов мрест, раст, исхрана и кретање;
- 21) привредни риболов;
- 22) рекреативни риболов у периоду ловостаја на шарана од 1. априла до 31. маја; штуку од 1. фебруара до 31. марта; деверику од 15. априла до 31. маја; клена од 15. априла до 31. маја; смуђа од 1. марта до 30. априла и сома од 1. маја до 15. јуна;
- 23) вожња чамцима;
- 24) самоиницијативно уређење пешачких стаза;
- 25) кретање моторних возила по брани.

Члан 5.

Ограничења у оквиру установљеног режима заштите III степена односе се на радове и активности које могу бити одобрене и спроведене на заштићеном подручју под условом да су планирани радови усклађени са концептом заштите и развоја заштићеног подручја и капацитетом простора и појава, односно ограничено коришћење природних ресурса на одржив и строго контролисан начин и то:

- 1) спровођење антиерозионих мера у циљу заштите од поплава;
- 2) спровођење редовних активности на одржавању бране и акумулације;
- 3) регулација водотока и водених тела на радове који се спроводе у циљу побољшања водног режима;
- 4) радови на одржавању и ревитализацији аутохтоних станишта;
- 5) уклањање инвазивних алохтоних врста;
- 6) извођење хитних и неопходних санационих шумских радова након акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката и слично;
- 7) примена одговарајућих биолошких мера борбе против фитопатолошких и ентомолошких обољења шума;
- 8) конверзија шумских површина, тј. превођење изданаčkih у високе шуме;
- 9) редовно сузбијање инвазивних врста на местима где њихова експанзија угрожава подмладак аутохтоне вегетације;
- 10) заштита обале водотокова од флувијалне и површинске ерозије применом техничких, биотехничких и биолошких мера;
- 11) чишћење корита водотокова од вегетације и наноса у циљу очувања пропусне моћи, а по потреби и продубљивање корита;
- 12) изградња подземних инфраструктурних водова;
- 13) спровођење одговарајућих мера противпожарне заштите;
- 14) изградња туристичке инфраструктуре на мање, привремене објекте за потребе очувања, унапређења и презентације природног добра;
- 15) туризам на одрживи облик туризма мањег обима који за циљ има промоцију и презентацију природних вредности;
- 16) изградња, реконструкција и одржавање постојећих објеката комуналне инфраструктуре;
- 17) примена хемијских средстава у газдовању шумама;
- 18) лов аутохтоних врста риба искључиво по принципу „улови па пусти“, ловне активности на мере управљања и заштиту популација ловостајем заштићених врста и трајно заштићених врста дивљачи и њихових станишта, у складу са прихваћеним планским документима (ловним основама), као и други радови који могу имати негативан утицај на вредности природног добра;
- 19) уређење шетачких стаза;
- 20) уређење пећарошких места;
- 21) паљење ватре на обележеним и обезбеђеним локацијама;
- 22) утврђивање земљаних бедема на „стајалиштима“ око акумулације;
- 23) изградња рукохвата за безбедније кретање посетилаца.

Активности из става 1. тач. 1), 2), и 3) овог члана могу се планирати и спроводити ако су претходно прибављени услови заштите природе које утврђује организација за заштиту природе.

Члан 6.

Забране и ограничења прописана овом одлуком не односе се на војне објекте, војне комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 7.

Заштићено подручје поверава се на управљање Удружењу „Удружење за заштиту животне средине река и језера Бела река“ из Београда (у даљем тексту: управљач), који испуњава законом прописане услове у погледу стручне, кадровске и организационе оспособљености за обављање послова очувања, унапређења и промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.

У обављању законом утврђених послова управљач заштићеним подручјем је овлашћен и дужан нарочито да организује чуварску службу; обележи заштићено подручје; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; обавештава кориснике заштићеног подручја о могућностима за обављање радова и активности, учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима.

Управљач је дужан да, изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 8.

Управљач има право активне легитимације у погледу остваривања и спровођења установљеног режима заштите, односно право покретања кривичних, прекршајних и управних поступака пред судским, државним и локалним органима, право на накнаду од правних и физичких лица за коришћење заштићеног подручја и друга права утврђена законом и прописима донетим на основу закона.

Члан 9.

У циљу међусобне сарадње на заштити и одрживом коришћењу природних вредности и ресурса, као и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја, у складу са чланом 68а Закона о заштити природе, управљач ће основати Савет корисника заштићеног подручја „Бела река – Рипањ”.

Члан 10.

План управљања заштићеним подручјем доноси управљач за период од 10 година (у даљем тексту: план управљања).

Планом управљања одређују се начин спровођења заштите, коришћења и управљања заштићеним подручјем, смернице и приоритети за заштиту и очување природних вредности заштићеног подручја, као и развојне смернице уз уважавање потреба локалног становништва.

На план управљања сагласност даје организациона јединица Градске управе Града Београда надлежна за заштиту животне средине уз прибављање услова заштите природе и мишљења о испуњености услова Завода за заштиту природе.

О предлогу плана управљања управљач је дужан да обавести јавност и да обезбеди јавни увид у предложени план, у трајању од 30 дана, уз организовање јавне расправе.

План управљања се може ревидирати у периоду његове важности.

Извештај о остваривању плана управљања подноси се организационој јединици Градске управе Града Београда надлежној за заштиту животне средине најкасније 60 дана пре истека периода за који је план донет.

Члан 11.

План управљања се разрађује и спроводи кроз годишње програме управљања заштићеним подручјем у даљем тексту: програм управљања) на које сагласност даје организационој јединици Градске управе Града Београда надлежна за заштиту животне средине, уз прибављање услова заштите природе и мишљења о испуњености услова Завода за заштиту природе.

Програмом управљања из става 1. овог члана одређују се мере и активности заштите, очувања, унапређења и коришћења заштићеног подручја, са обимом и динамиком њихове реализације и износом потребних финансијских средстава за једну годину.

Извештај о реализацији програма управљања за текућу годину управљач подноси организационој јединици Градске управе града Београда надлежној за послове заштите животне средине најкасније до 15. децембра текуће године, док програм управљања за наредну годину доставља надлежном органу до 15. новембра текуће године.

Члан 12.

Управљач је дужан да обезбеди унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са актом који доноси, уз сагласност организационе јединице Градске управе Града Београда надлежне за заштиту животне средине.

Актом из става 1. овог члана утврђују се правила унутрашњег реда у заштићеном подручју.

Чуварска служба контролише спровођење правила унутрашњег реда и обавља послове чувања заштићеног подручја, са правима и дужностима утврђеним законом.

Правила утврђена актом из става 1. овог члана и друге неопходне информације о спровођењу режима заштите, управљач је дужан јавно да огласи и на погодан начин учини доступним посетиоцима и корисницима заштићеног подручја.

Члан 13.

Средства потребна за спровођење режима заштите заштићеног подручја обезбеђују се из у буџета Града Београда, накнада за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем, средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе и из других извора у складу са законом.

Средства обезбеђена у буџету Града Београда за текућу годину исплаћују се управљачу у складу са обимом и динамиком мера и активности утврђених годишњим програмом управљања из члана 7. става 2. ове одлуке.

Члан 14.

Планирање, уређење и коришћење простора који обухвата заштићено подручје мора бити у складу са овом

одлуком, просторним и урбанистичким плановима, планске и пројектне документације, основа, планова и програма управљања, у складу са мерама и условима заштите природе.

Планирање, уређење и коришћење простора који обухвата заштићено подручје мора бити у складу са водним актима које издаје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде.

Основе, планови и програми и који обухватају заштићено подручје, а који су донети пре ступања на снагу ове одлуке, усагласиће се са одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

За све основе, планове и програме из ст. 1, 2. и 3. овог члана прибављају се услови заштите природе од организације за заштиту природе, као и услови заштите животне средине од организационе јединице Градске управе Града Београда надлежне за заштиту животне средине.

Члан 15.

План управљања, правилник о унутрашњем реду и чуварској служби, као и годишњи програм управљања, управљач је дужан да донесе у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове одлуке.

До доношења плана и програма из става 1. овог члана управљач ће послове управљања обављати према привременом програму управљања који ће донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

До доношења привременог програма из става 2. овог члана управљач је дужан да поступа у складу са законом, спроводи режим заштите утврђен овом одлуком и примењује друге мере које одреди надлежни инспекцијски орган.

Члан 16.

Стручни надзор над спровођењем ове одлуке и аката донетих на основу ове одлуке врши у складу са законом, надлежна организација за заштиту природе (Завод за заштиту природе Србије).

Члан 17.

Управљач је дужан да заштићено подручје обележи у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 18.

Организациона јединица Градске управе Града Београда надлежна за послове заштите животне средине дужна је да, у року од 30 дана од дана доношења ове одлуке, достави одлуку организацији за заштиту природе ради уписа у регистар заштићених природних добара и органу надлежном за катастар непокретности ради уписа.

Члан 19.

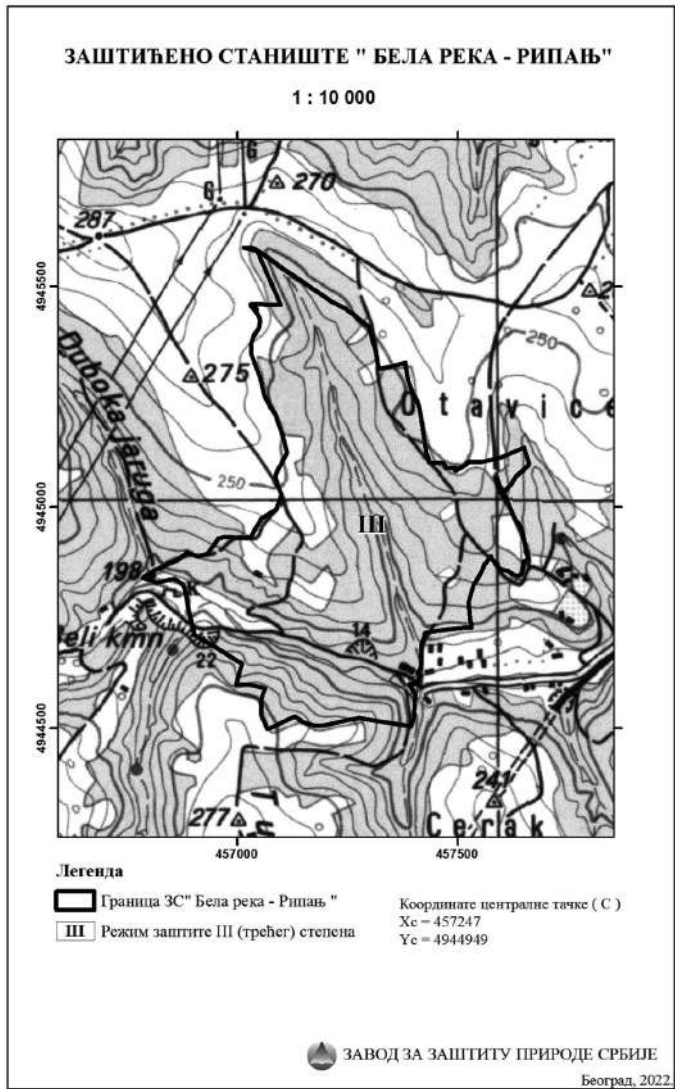
Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Београда”.

Скупштина града Београда

Број: 501-112/24-С – 16. септембар 2024. године

Председник
Никола Никодијевић, с. р.

1 . КАРТОГРАФСКИ ПРИЛОГ ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА

2. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Природно добро се налази у сливу Беле реке, која је притока Топчидерске реке у њеном горњем току. Бела река се налази на територији општина Чукарица и Вождовац, а већим делом тока представља границу између К.О. Рушањ, општина Чукарица и К.О. Рипањ, општина Вождовац, на територији града Београда.

Административно, природно добро се налази у насељу Рипањ, општина Вождовац, на територији града Београда, 25 km од центра Београда (Трг Републике).

Насеље Рипањ се налази југозападно од планине Авала. Са севера је окружено Рушњем (општина Чукарица) и Пиносавом (општина Вождовац), са истока Зуцама (општина Вождовац), Врчином (општина Гроцка) и аутопутем Београд – Ниш, са југа Малом Иванчом (општина Сопот), Раљом (општина Сопот), Парцанима (општина Сопот) и Барајевом (општина Барајево), док је са западне стране Рипња граница „Ибарска магистрала“. Рипањ је најсеверније шумадијско село (развијеног типа).

Најнижа тачка природног добра је испод бране језера, износи око 190 m, а највиша 262 m надморске висине, северно изнад пута и бране.

Географски посматрано, заштићено подручје се налази унутар граница које су дефинисане следећим правцима:

Граничне тачке	X	Y	E	N
Север	457014,20	4945587,29	20° 27' 28"	44° 39' 44"
Запад	456786,25	4944840,57	20° 27' 18"	44° 39' 20"
Исток	457660,97	4945097,31	20° 27' 57"	44° 39' 29"
Југ	457067,55	4944498,08	20° 27' 31"	44° 39' 09"
Централна тачка	457247	4944949	20° 27' 39"	44° 39' 24"

3. ГРАНИЦЕ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Граница заштићеног станишта „Беле река – Рипањ“ почиње од најсеверније тачке добра тј. од тромеђе катастарских парцела бр. 803/4, 680/5 и 806 (КО Рипањ) у смеру југоистока кроз К.О. Рипањ, границом кп 680/5, 680/6, 680/7, 680/8 до кп 804/3 коју граница пресеца у тачкама X=457298 Y=4945408 и X=457300 Y=4945406 и даље наставља границом кп 680/37, пратећи пут, прати спољну границу кп 680/15, 680/17, 680/18, граница мења правац ка истоку границом кп 680/18, 680/18, 680/20, 680/21, даље граница наставља ка југу границом кп 680/22, 680/24, 680/26, 680/25, 680/23, 680/33, граница мења правац ка западу границом кп 680/33, 680/32, затим од тромеђе кп 680/32, 680/1 и 822/21 мења правац ка југу границом кп 680/1, 680/50, 680/54, 680/53, 680/56 до места где сече реку - кп 9959/4 у тачкама X=457388 Y=4944598 и X=457390 Y=4944596, даље наставља ка југу границом кп 680/48 и 818/2, од тромеђе кп 818/2, 2656/1 и 818/3 граница мења правац ка западу, границом кп 818/2, 818/1, 816, 814/1, до међе кп 814/1 и 815 где мења правац ка северозападу.

Даље наставља границом кп 814/1, 814/2, 813/7, 813/6, 813/5, 680/49, 9959/4 до тачке са координатама X=456786 Y=4944840 одакле мења правац ка северу, границом кп 680/43, па границом кп 9930/2, 9930/1, пратећи пут све до места где сече кп 9930/1 у тачкама X=457030 Y=4945458 и X=457035 Y=4945459, наставља границом кп 680/3, 680/2, 680/4 и наставља све до места где је граница и кренула, до тромеђе кп 803/4, 680/5 и 806 (КО Рипањ).

Заштићено подручје обухвата следеће катастарске парцеле: 680/1, 680/10, 680/11, 680/12, 680/13, 680/14, 680/15, 680/16, 680/17, 680/18, 680/19, 680/2, 680/20, 680/21, 680/22, 680/23, 680/24, 680/25, 680/26, 680/3, 680/32, 680/33, 680/37, 680/4, 680/43, 680/44, 680/45, 680/46, 680/47, 680/48, 680/49, 680/5, 680/50, 680/51, 680/52, 680/53, 680/54, 680/55, 680/56, 680/57, 680/58, 680/59, 680/6, 680/60, 680/7, 680/8, 680/9, 804/3, 807/1, 807/2, 807/3, 807/4, 807/5, 808/1, 808/2, 808/3, 808/4, 809/1, 809/2, 810, 813/4, 813/5, 813/6, 813/7, 814/1, 814/2, 816, 818/1, 818/2, 818/4, 818/5, 9638, 9930/1, 9930/2, 9959/3, 9959/4, које припадају КО Рипањ, Градска општина Вождовац.